

Ytringsfriheds-leg

Information om øvelsen

Indhold

En kombineret lytte-fortælleøvelse om at lytte til hinanden og turde udtrykke sig om et givent udsagn.

Formål

- At få eleverne til at ytre sig, så klassekammeraterne kan høre, hvad de mener om et givent udsagn.
- At eleverne øver sig i at udtrykke sig, argumentere for deres mening og lytte med respekt til, hvad deres kammerater mener om det samme emne.
- At man kan se en sag fra forskellige vinkler og at de bliver opmærksom på, at det er vigtigt at respektere andres holdninger.

Fag

Dansk

Klassens tid

Tidsforbrug

30 minutter

Materialer

Noget at tegne på (White-, SMART board eller flipover).

Noget at tegne med (Whiteboard-tusser eller almindelige tusser).

Introduktion

På white- eller SMART boardet tegnes to store ansigter:

Ét glad ansigt (positivt)

Og et ansigt med negativt udtryk

1. Argumentér med smileys

Under hvert ansigt stilles to-tre stole, hvor elever der gerne vil ytre sig om udsagnet, sætter sig. De elever, der sidder ved den glade smiley argumenterer positivt for udsagnet og modsat giver de elever, der sidder under den negative smiley argumenter for at være imod eller negativ overfor udsagnet. Begge steder skal man naturligvis forklare sit synspunkt og argumentere.

Læreren kan til at begynde med spørge hvem, der gerne vil sidde under de to smileyer. Når legen er godt i gang, kan man have en regel om, at hvis man gerne vil deltage, så prikker man på en plads under en smiley og får automatisk pladsen og mulighed for at ytre sig om udsagnet. På denne måde vil det hele tiden skifte elever ud ved tavlen, og give mulighed for at mange elever fra klassen kommer til orde.

Mellem de to ansigter skal der være plads til at skrive det udsagn, som man gerne vil have, at eleverne forholder sig til. Fortæl eleverne, at man ikke kan løse denne opgave forkert. Alle har ret til i denne leg at udtrykke sig frit og argumentere for deres holdninger.

Her er nogle idéer til dét udsagn, eleverne skal forholde sig til:

- Alle børn i klassen må være med til at lege.
- Drengene og pigerne kan sagtens lege sammen i vores klasse.
- Hvis der er et problem i legen, taler vi med en voksen.
- Når vi spiser madpakker, er vi helt stille.
- Når klokken ringer, skal vi sidde ned på vores plads og være parat, når læreren kommer.

Hvis det er svært at få børnene til at "mene noget" om udsagnene, kan man skrue lidt op for udsagnenes karakter og skrive udsagn à-la:

- Alle børn i klassen skal spise grøntsager hver dag.
- Børn skal have mange lommepenge.
- Børn skal tidligt i seng, så de er klar til næste skoledag.
- Børnene bestemmer selv, hvad de vil lære noget om i skolen.
- Find selv på flere...

2. Refleksion og opsamling

Afrund øvelsen med en tale med eleverne om, hvordan det var frit at udtale sig om alt muligt i klassen. Var det trygt? Oplevede eleverne, at de frit kunne mene, hvad de ville, eller var der nogle ting, der var bedre at sige noget om end noget andet?

Spørg fx eleverne:

- Kan man i klassen frit sige, hvad man mener uden at blive kritiseret og dømt på dét, man mener?
- Er der nogle i klassen, der i højere grad end andre, kan udtrykke sig? Og hvorfor mon det?

Tal gerne med eleverne om, at man, når man siger sine meninger højt, også skal tænke på, hvad det gør ved andre. Man kan nemlig komme til at såre andre, når man bruger sin ytringsfrihed til at sige, hvad man mener.

Spørg fx eleverne:

- Lagde I mærke til, om der var forskellige måder at sige sin mening på? Var der nogen, der var mere sårende end andre? Eller nogen der gjorde det nemmere at tale sammen?
- Hvordan kan man sige sin mening, uden at komme til at såre andre?
- Hvad kan man gøre, hvis man er kommet til at sige noget, der sårer en anden?
- Hvad kan man gøre, hvis nogen siger noget, der sårer en?

Kilde

Ytringsfrihedsleg (2014)

Udarbejdet af institut for Menneskerettigheder

Forfatter til øvelsen: Dorte Ejestad Wegener.

Øvelsen er opdateret i 2019